

BIBLIOGRAFIA ARQUEOLÒGICA DE L'ALT CAMP, V

Ester Fabra Salvat

Paraules clau: bibliografia, arqueologia, Alt Camp.

Resum: El treball és el cinquè lliurament de l'estudi iniciat a *Quaderns de Vilaniu*, 29 amb la recerca i comentari de les publicacions que esmenten o estudien jaciments o materials arqueològics ubicats o relacionats amb l'Alt Camp. La recopilació vol ser una eina didàctica i de consulta fàcil amb àmplia informació sobre la localització de cada una de les entrades esmentades. Aquesta cinquena tramesa forma part d'un estudi més extens que seguirem publicant.

Brief: This project stands for the fifth issue of the research started at *Quaderns de Vilaniu* n°29 with the search and comments of those publications which do mention or study sites or archaeological materials located in or related to the l'Alt Camp area. The current gathering aims to be an easy-to-use didactic tool, containing vast information on the location of all the mentioned entries. This fifth volume is part of a wider research which we will keep on publishing.

La bibliografia que avui es presenta és la cinquena part de la ja publicada amb el títol «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, I» apareguda a QdV 29 (maig del 1996); «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, II» apareguda a QdV 33 (maig del 1998); «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, III» apareguda a QdV 38 (novembre del 2000) i «Bibliografia arqueològica de l'Alt Camp, IV» apareguda a QdV 45 (maig del 2004).

Partint de les premisses ja enunciades en aquell primer treball, ara oferim cinquanta noves ressenyes a l'entorn del patrimoni arqueològic de la nostra comarca.

Recordem les divisions establertes en aquell primer article que ens faciliten la localització de cada entrada:

- A. Aspectes globals de la comarca
- B. Etapes cronològiques:
  - B.1. Paleolític
  - B.2. Neolític
  - B.3. Edat dels metalls
  - B.4. Iberisme
  - B.5. Món romà
  - B.6. Època medieval
  - B.7. Edat moderna
  - B.8. Arqueologia industrial
- C. Altres

Llista de biblioteques i centres d'estudi on es poden localitzar els documents:

BPV: Biblioteca Popular de Valls

BIEV: Biblioteca de l'Institut d'Estudis Vallencs

CRAI: Centre de Recursos d'Aprenentatge i Investigació. URV

HCT: Hemeroteca Caixa Tarragona

ICAC: Biblioteca de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica

B.1. Paleolític

201. BAQUER, B.: «El jaciment arqueològic de Picamoixons centra el contingut d'un llibre», a *Nou Diari*, 21116, Tarragona, 17 de desembre del 1996, 40 p.

Loc. p.: 35 + portada amb fotografies

Loc. document: HCT

S'informa de la publicació del llibre *L'Alt Camp a la prehistòria. Els caçadors recol·lectors de Picamoixons en la cruïlla d'un canvi econòmic*, obra de Josep M. Vergés. Es descriuen els diferents capítols del llibre i la zona estudiada.

202. GOSÁLBEZ, C.: «Hallan en la Riba un yacimiento de 20.000 años de antigüedad», a *Diari de Tarragona*, 4335. Tarragona, 11 de juny del 1999, 64 p.

Loc. p.: 22 + portada amb fotografies

Loc. document: HCT

Notícia sobre la troballa de l'abric prehistòric de la Cansaladeta que pertany al pleistocè mitjà.

203. «Noves abreuujades: Del 18 al 24 de gener», a revista *Cultura*, 525, Valls, febrer del 1993, 43 p.

Loc. p. 41

Loc. document: BPV

Textualment: «Un equip d'arqueòlegs del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat Rovira i Virgili disposat a reprendre les excavacions d'urgència al jaciment prehistòric de Picamoixons, es veu sorprès per la denegació del permís per part de la Generalitat. Davant d'aquesta negativa, els arqueòlegs expressen la seva més enèrgica protesta davant d'allò que consideren una insensibilitat de l'administració.»

204. «Noves abreujades: De l'1 al 6 de juny», a revista *Cultura*, 530, Valls, juliol-agost del 1993, 47 p.

Loc. p.: 44

Loc. document: BPV

Textualment: «Tres arqueòlegs del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat Rovira i Virgili reprenen les excavacions del jaciment paleolític de Picamoixons amb la finalitat de netejar-lo i fer una campanya de protecció, perquè els afeccionats no el malmetin. Aquest jaciment té una riquesa arqueològica excepcional. Pertany al paleolític superior i té una antiguitat de deu o dotze mil anys.»

205. «Noves abreujades», a revista *Cultura*, 536, Valls, febrer del 1994, 47 p.

Loc. p.: 44

Loc. document: BPV

Textualment: «Els arqueòlegs del Laboratori d'Arqueologia de la Universitat Rovira i Virgili han presentat una denúncia al Departament de Governació de la Generalitat per les noves espoliacions de què ha estat objecte el jaciment paleolític de Picamoixons.»

206. «Restos prehistóricos», a *Diari de Tarragona*, 4335, Tarragona, 11 de juny del 1999, 64 p.

Loc. p.: 12

Loc. document: HCT

Breu notícia d'opinió sobre els treballs d'excavació que s'estaven portant a terme a la Riba.

B.4. Iberisme

207. ARBELOA, J.: «Prospeccions i excavacions arqueològiques: poblat ibèric del Vilar», a *Butlletí Arqueològic*, 12, Tarragona, 1990, 324 p.

Loc. p.: 150-152

Loc. document: CRAI

Es tracta de l'article més extens que fa referència al desenvolupament de la campanya d'excavació del 1983. Ofereix un plànol general de les diferents cales, rases i sitges aparegudes, la qual cosa ens ajuda a entendre els treballs realitzats encara que no apareixen reflectides la totalitat de les restes trobades.

208. «Arqueología», a revista *Cultura*, 298, Valls, abril del 1971, 20 p.

Loc. p.: 14

Loc. document: BPV

Breu notícia sobre la futura construcció de blocs de pisos al passeig de l'Estació i la previsible aparició de les restes del poblat del Vilar davant de la impassibilitat de les autoritats i del museu local.

209. ASENSIO, D. / MORER, J. / RIGO, A. / SANMARTÍ, J.: «Les formes d'organització social i econòmica a la Cossetània ibèrica: noves dades sobre l'evolució i tipologia dels assentaments entre els segles VII i I aC», a *Monografies d'Ullastret*, 2.

Loc. p.: 253-271

Loc. document: CRAI

Estudi de l'estructura de poblament de la Cossetània: tipus i estructura. Característiques de les ciutats anomenades de segon ordre com el Vilar i la seva evolució cronològica.

210. BURGUETE, S: «D'arqueologia al Museu de Valls», a revista *Cultura*, 526, Valls, març del 1993, 43 p.

Loc. p. 15-20 amb fotografies i dibuixos

Loc. document: BPV

Es fa un repàs del treball de la Comissió d'Arqueologia de l'IEV / Museu de Valls des dels seus inicis. S'enumeren les diferents col·leccions existents i es posa èmfasi en els dos jaciments més importants: el Vilar i els tallers de Fontscaldes.

211. CURULLA, O. / MOLERA, S. / OTIÑA, P. / VERGÉS, J.M.: «El yacimiento ibérico del Vilar (Valls, Tarragona)», a XXIV Congreso Nacional de Arqueología, vol. III. Cartagena, 1999, 375 p.

Loc. p.: 301-306

Loc. document: ICAC

Aproximació a l'estudi de les restes arqueològiques aparegudes l'any 1995 durant les obres d'instal·lació de les canonades del gas a Valls.

Els autors fan una exposició de les troballes tant d'estructures com de ceràmiques que coincideixen amb les dades cronològiques ja conegudes.

212. «Dels ibers als romans: mostra les troballes arqueològiques a la ciutat de Valls», a *Diari de Tarragona*, 5953, Valls, 27 de novembre del 2003, 56 p.

Loc. p.: 20

Loc. document: HCT

Breu notícia on s'informa sobre la inauguració d'aquesta exposició que mostra peces dels jaciments del Vilar, de Fontscaldes i de la descoberta vil·la romana del Vilar.

213. «El patrimoni cultural», a revista *Cultura*, 473, Valls, abril del 1988, 48 p.

Loc. p.: 40

Loc. document: BPV

Textualment: «En relació amb el jaciment ibèric del Vilar, l'Ajuntament ha acordat contactar amb el Consell del Patrimoni Cultural de Catalunya per establir un conveni entre aquest organisme i l'Institut d'Estudis Vallencs per tal que des de Valls mateix es pugui fer la informació de la llicència i el control de l'obra.»

214. ESTALLO, A.: «Una exposició a Sant Roc intentarà conscienciar els ciutadans sobre el patrimoni arqueològic que té Valls», a *El Pati*, 1680, 28 de novembre del 2003, 48 p.

Loc. p.: 20 + portada

Loc. document: BPV

Informació de l'exposició «Les arrels de Valls: Dels ibers als romans» que incideix en la descoberta de la vil·la romana del Vilar.

215. ESTALLO, A.: «Troben al CEIP Eugeni d'Ors les restes del possible sistema defensiu del poblat ibèric del Vilar», a *El Pati*, 1868, divendres 28 de setembre del 2007, 40 p.

Loc. p.: 23 + portada

Loc. document: BPV

Informació sobre les excavacions portades a terme al pati de les antigues dependències del Consell Comarcal dins el recinte del col·legi Eugeni d'Ors. La troballa d'un mur gruixut fa pensar els excavadors que formava part del sistema defensiu del jaciment que enllaça amb les troballes aparegudes durant les excavacions del 1995.

216. «Estudis arqueològics a l'entorn de l'Eugeni d'Ors», a *Diari de Tarragona*, 5723, dijous 10 d'abril del 2003, 64 p.

Loc. p.: 34

Loc. document: HCT

Breu notícia de redacció que diu textualment: «El Departament d'Ense-

nyament de la Generalitat ha adjudicat a una empresa especialitzada en estudis arqueològics la realització d'unes cales a l'entorn de l'actual edifici del col·legi Eugeni d'Ors, on es projecta la construcció d'un nou immoble. El treball permetrà determinar si existeixen restes ibèriques en aquests terrenys, i condicionarà la redacció del projecte constructiu del nou centre, informa el delegat d'Ensenyament Xavier Bagès.»

217. KADA, Rom.: «Fóra possible muntar un museu a Valls?», a revista *Cultura*, 74, Valls, maig del 1935, 12 p.

Loc. p.: 6

Loc. document: BIEV

L'autor es lamenta de la manca d'un museu a Valls que hagués pogut preservar la ciutat dels materials arqueològics apareguts a Fontscaldes i al Vilar i que foren excavats per l'IEC. Els materials van ser emportats a Barcelona.

218. MARTINELL, C.: «Amics de l'Art Vell. Els sis primers anys: 1929-1935», a *Memòria de l'obra realitzada per l'entitat des de la seva fundació fins avui*. Barcelona Imp. Pere Bas Vich, 1935.

Loc. p.: 59

Loc. document: CRAI

Textualment: «Poblat ibèric de Valls. Pel mes de setembre el senyor Serra i Ràfols i el que sotscriu visitaren les restes de les civilitzacions ibèrica i romana que es troben a la propietat que el senyor Josep Magrinyà té a Valls, prop del lloc on anys passats foren trobades interessants restes per les remocions de terra. Posteriorment, el senyor Magrinyà ens comunicà haver trobat altres restes

i una gran construcció soterrada que fa pensar en una possible muralla del poblat ibèric que degué existir en aquell lloc. Caldrà estudiar aquest assumpte amb la deguda atenció.»

Interessant i, fins ara, desconeguda aportació a l'estudi històric de les excavacions que l'any 1923 va realitzar l'IEC al Vilar. La brevetat i vaguetat de la notícia no permet realitzar una interpretació aprofundida del seu contingut, però davant les dificultats que existeixen per reconstruir aquesta excavació, qualsevol nova informació és destacable.

219. MASSÓ I CARBALLIDO, Manuel J.: «Toponímia i arqueologia», a revista *Cultura*, 439, Valls, març del 1985, 48 p.

Loc. p.: 21-22

Loc. document: BPV

Article que enllaça el nom de la partida on se situa el jaciment ibèric del Vilar amb l'evidència de l'existència de restes arquitectòniques antigues.

220. «Noves abreujaes: del 7 al 13 de juny», a revista *Cultura*, 530, Valls, juliol-agost del 1993, 47 p.

Loc. p.: 44

Loc. document: BPV

Textualment: «El dia 8 Margarida Genera, cap del Servei Territorial d'Arqueologia de Tarragona, Alfred Pérez de Tudela, alcalde de Valls, Bonaventura Camps, regidor de Cultura de la nostra ciutat, i Samuel Burguete, directiu de la Comissió d'Arqueologia de l'Institut d'Estudis Vallencs, presenten un projecte valorat en 4,2 milions de pessetes per a la preservació del forn ibèric de Fontscaldes. Segons el projecte, es construirà una caseta per preservar el monument

de la degradació. Les obres s'endeguen immediatament després de l'acord.»

221. OTIÑA, P. / VERGÉS, J.M.: «El poblat ibèric del Vilar (Valls, Alt Camp)», a *Butlletí Arqueològic*, 26, Tarragona, 2004, 235 p.

Loc. p.: 5-22

Loc. document: CRAI

Estudi més aprofundit de les excavacions portades a terme el 1995 com a conseqüència de la instal·lació del gas a Valls. Els resultats de les estructures aparegudes semblen correspondre al límit nord-oest del poblat on un mur de tancament deu resseguir el turó per aquell sector. La interpretació dels materials és extensa i dóna una cronologia d'inicis del s. II a.C.

222. SÁNCHEZ REAL, J.: «Análisis del pigmento de la cerámica ibérica de Fontscaldes (Tarragona)», a *Butlletí Arqueològic*. Època V, I Tarragona RSAT 1979, 220 p.

Loc. p. 3-10

Loc. document: CRAI

L'article fa una valoració del treball de J. Puig i Cadafalch «Comparacions i tècnica de la cuita», que entorn les ceràmiques aparegudes al forn de Fontscaldes es va publicar a l'Anuari de l'IEC VI (1915-1920). Considera que aquest primer treball va emetre una hipòtesi sense base suficient i va intentar forçar uns resultats artificiosos.

L'autor explica el seu mètode de treball i els resultats que aconsegueix amb les anàlisis qualitatives, quantitatives de ferro i semiquantitatives que realitza. Dóna una sèrie de resultats més cohe-

rents amb la realitat geofísica del lloc on foren extretes les ceràmiques.

223. SANMARTÍ, J. / GARCIA, J. / ASENSIO, D. / PRINCIPAL, J.: «Les fàcies ceràmiques d'importació del segle III aC i la primera meitat del segle II aC a la costa central de Catalunya», a *Arqueomediterrània*, 4: *Les fàcies ceràmiques d'importació a la costa ibèrica, les Balears i les Pitiüses durant el segle III i la primera meitat del segle II aC*, 1998, 249 p.

Loc. p.: 111-128

Loc. document: CRAI

Estudi dels materials d'importació de diferents jaciments. Pel que fa al Vilar, es fa una valoració global de tots els materials d'importació i es tenen en compte, més concretament, els conjunts de les sitges 1, 3 i 4.

224. SERRA RÀFOLS, J. C.: «El poblado ibérico del castellet de Banyoles (Tivissa-Bajo Ebro)», a *Empúries*, III, Diputació Provincial de Barcelona, Barcelona, 1941, 156 p.

Loc. p.: 33. Làm. XXII

Loc. document: ICAC

Fotografia d'una tulipa apareguda al poblat del Vilar durant les excavacions del 1923.

225. «Vas helenístic (Museu Municipal de Valls – Llegat vda. Joan Duran)», a revista *Cultura*, 377, Valls, desembre del 1978, 207 p.

Loc. p.: 38

Loc. document: BPV

Fotografia del peveter en forma de cap femení trobat durant les excavacions al poblat ibèric del Vilar del 1923.

L'explicació que l'acompanya té un caire poètic i simbòlic.

B.5. Món romà

226. CASALÉ, G.: «Les obres de l'A-27 descobreixen la vil·la romana dels Fontanals», a *Diari de Tarragona*, 8325, Tarragona, 16 de juny del 2010, 56 p.

Loc. p.: 14

Loc. document: HCT

Notícia dels treballs arqueològics portats a terme als terrenys de la futura autovia A-27 al seu pas pel terme de Valls. L'actuació va ser realitzada per l'empresa Antequem, SL i va permetre descobrir una vil·la romana datada entre els s. I i II dC.

227. CASALÉ, G.: «Les termes romanes de Valls es preservaran», a *Diari de Tarragona*, 5361, 10 d'abril del 2002, 56 p.

Loc. p.: 22

Loc. document: HCT

Informació sobre l'acord pres per l'Ajuntament i l'empresa BBKU per delimitar l'àrea arqueològica de la vil·la romana del Vilar, la qual serà adequada per la seva exposició i visita.

228. ESTALLO, A.: «Els arqueòlegs examinen un jaciment a Ruanes. El subsòl de la partida de Ruanes podria amagar una vil·la de l'època ibèrica i romana», a *El Pati*, 1949, 8 de maig del 2009, 40 p.

Loc. p. 2 + portada amb fotografies

Loc. document: BPV

Informació sobre els resultats arqueològics de les rases obertes per l'empresa CODEX a la partida Ruanes, prop del camí de la Moquera. L'article està acompanyat de subartícles més concrets

dels quals destaquem el que fa referència al fet que la realització d'aquestes rases són conseqüència dels estudis portats a terme dos anys abans per la Comissió d'Arqueologia de l'IEV en aquesta mateixa zona i que va descobrir que podia tenir un gran valor arqueològic.

229. FILELLA, C.: «La conversió en museu de la vil·la romana del Vilar de Valls començarà la setmana que ve», a *El Pati* 1674, Valls, 17 d'octubre del 2003, 52 p.

Loc. p.: 18 + portada

Loc. document: BPV

Notícia dels treballs de restauració i consolidació de les termes de la vil·la romana.

230. GONZÁLEZ, D.: «250 visites a les termes de la vil·la romana del Vilar», a *El Vallenc*, 854, Valls, 29 d'octubre del 2004, 88 p.

Loc. p.: 37-38

Loc. document: BPV

Informació de la Jornada de Portes Obertes organitzada per tal de poder visitar els resultats de la musealització de les termes romanes.

231. J.P.: «Un grup de voluntaris efectuarà noves prospeccions arqueològiques a la zona del Vilar de Valls», a *El Pati*, 1435, Valls, 24 d'agost del 2001, 48 p.

Loc. p.: 7

Loc. document: BPV

Informació sobre l'inici de les prospeccions arqueològiques que permetren localitzar la vil·la romana del Vilar.

232. «Noves abreuujades», a *Cultura*, 513, Valls, gener del 1992, 119 p.

Loc. p.: 117

Loc. document: BPV

Textualment: «Es descobreix prop d'Alcover un jaciment arqueològic amb restes d'una necròpolis romana. El Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i de la Facultat de Tarragona rep l'encàrrec de realitzar les prospeccions que calguin. Segons les primeres hipòtesis que no permeten ésser gaire precisos, la necròpolis pot pertànyer a un període comprès entre els segles I i V dC.»

233. «Reprenen les excavacions a la zona del Vilar», a *Diari de Tarragona*, 5126, dimecres, 15 d'agost del 2001, 64 p.

Loc. p.: 26

Loc. document: HCT

Breu informació de redacció sobre la represa d'excavacions a la vil·la romana del Vilar.

234. ROCA, N.: «Reprenen les excavacions a la vil·la romana del Vilar, a Valls», a *Diari de Tarragona*, 5462, 21 de juliol del 2002, 48 p.

Loc. p.: 23

Loc. document: HCT

Informació sobre les excavacions a la zona termal de la vil·la romana del Vilar.

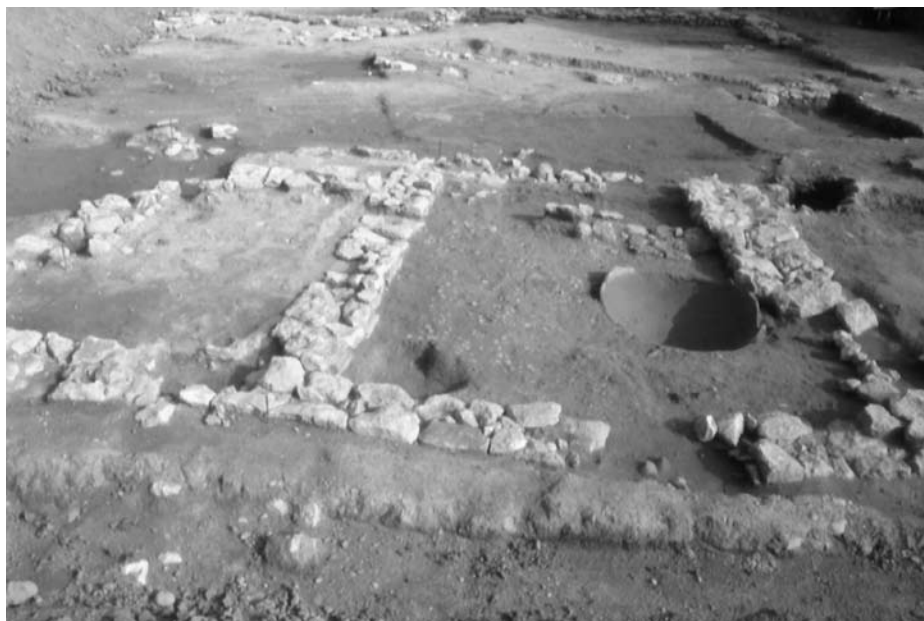
B.6. Època medieval

235. BARBARÀ, A.: «La torre de defensa del Mas de Monravà», a *Centre d'Estudis Alcoverencs*, 6, abril-juny del 1978, 40 p.

Loc. p.: 30-31

Loc. document: BIEV

Breu article sobre aquesta antiga torre de defensa amb una detallada descripció arquitectònica i ubicació geogràfica.

236. CARALT, A.: «Descoberta una torre de la muralla medieval de Valls», a *Diari de Tarragona*, 5754, Tarragona, 12 de maig del 2003, 64 p.

Loc. p.: 15

Loc. document: HCT

Tenim notícia de la troballa d'una de les torres del portal medieval de Llobets, una de les cinc entrades de la muralla de Valls.

237. CASALÉ, G.: «Buscant la muralla de Valls», a *Diari de Tarragona*, 5620, 27 de desembre del 2002, 48 p.

Loc. p.: 17 amb fotografia

Loc. document: HCT

Notícies de l'estudi arqueològic que es realitza en un immoble situat a la muralla de Sant Francesc per tal de localitzar un dels portals de l'antiga muralla de Valls. Es dona una breu visió de la construcció de la muralla: característiques, situació i datació.

238. CASALÉ, G.: «Localitzen la base de la torre del Portal Nou de Valls», a *Diari de Tarragona*, 8216, Tarragona, 26 de febrer del 2010, 56 p.

Loc. p.: 17 amb fotografies

Loc. document: HCT

Informació dels treballs arqueològics que estan portant a terme membres de l'empresa CODEX a la muralla de Valls. La localització de la base de la torre del Portal Nou centra aquesta informació. Una localització que les fonts històriques ja havien confirmat i que ara ha confirmat l'arqueologia.

239. ESTALLO, A. / FILELLA, C.: «Localitzen restes d'un antic temple romànic a

l'església de Cabra del Camp», a *El Punt*, 6144, Valls, 13 de gener del 1998, 40 p.

Loc. p.: 24 amb fotografies

Loc. document: HCT

Informació de la troballa de les restes de les parets de la vella església romànica.

240. «Estudi arqueològic i projecte d'enderroc d'edificis al carrer Tomàs Caylà», a *El Vallenc*, 1121, Valls, 4 de desembre del 2009, 112 p.

Loc. p.: 8

Loc. document: BPV

Notícia de la contractació de l'empresa d'arqueologia CODEX per tal de realitzar un control arqueològic de l'enderroc d'aquesta casa situada dins l'àmbit de la muralla medieval de Valls.

241. SECALL I GÜELL, G.: «El fossar dels jueus de Valls (segles XIII-XV)», a revista *Cultura*, 412, Valls, octubre del 1982, 47 p.

Loc. p.: 22-26 amb fotografies i plànol

Loc. document: BPV

Informació sobre la situació de l'antic fossar dels jueus de Valls.

242. VENTURA I SOLÉ, J.: «Estampes retrospectives: Valls, novembre 1927», a revista *Cultura*, 366, Valls, novembre del 1977, 34 p.

Loc. p.: 18

Loc. document: BPV

L'autor es fa ressò d'una antiga notícia que denunciava les activitats d'un grup d'estrangers a la Granja de Dol-dellops. S'havien realitzat excavacions

en uns corrals abandonats i s'havien foradat pous de bastant profunditat.

La Comissió de Monuments va demanar la seva prohibició.

243. VIRELLA I BLODA, J.: «Fortaleses poc conegudes de l'entorn del Montagut», a *Olerdulae*, 4 (4 juliol del 1978) i 5 (5 octubre del 1978), 18 p.

Loc. p.: 6-7 / 8-9

Loc. document: BIEV

Síntesi històrica força aconseguida i notícia de l'estat de conservació dels castells de Montagut i Ramonet (dins del terme d'Aiguamúrcia i no de Que-

rol, com equivocadament algú repeteix), Torre Galceran, l'Albereda d'Esblada, les torres de Valldossera i de diverses masies fortificades.

Quan l'autor publica aquest treball en tenia localitzades 11 al terme de Querol, 7 al d'Aiguamúrcia i 8 al de Montmell.

B.7. Edat moderna

244. «Es restaura la torre de Mixarda de Figuerola», a *El Vallenc*, 1129, Valls, 29 de gener del 2010 120 p.

Loc. p.: 67

Loc. document: BPV

Notícia de la restauració portada a terme a la Torre de la Mixarda. Així mateix, s'informa de nous projectes a realitzar: l'adequació de l'entorn i el projecte de plafons explicatius.

La ressenya històrica de l'article és qüestionable.

245. ESTALLO, A.: «El graner del s. XVI de l'antic convent del Carme està en perill d'esfondrar-se», a *El Punt*, 10382, 25 de setembre del 2009, 40 p.

Loc. p.: 3 amb fotografies

Loc. document: HCT

Notícia sobre el perill que corre d'esfondrar-se definitivament aquest graner de l'antic convent del Carme. En aquests moments ja han caigut una de les seves parets i part de la coberta. Així mateix, tot l'edifici es troba rodejat de muntanyes de runes de més de cinc metres d'alçada, producte d'abocaments d'enderrocs.

La datació d'aquest singular edifici és dels segles XVI-XVII.

246. GUASCH, F.: «La Torre de la Mixarda», a revista *Cultura*, 546, Valls, gener del 1995, 44 p.

Loc p.: 17

Loc. document: BPV

Article d'opinió sobre l'esmentada torre. Les referències històriques no estan fonamentades.

247. «La Torre de la Mixarda», a revista *Cultura*, 546, Valls, gener del 1995, 44 p.

Loc. p.: 44 amb fotografia

Loc. document: BPV

Fitxa d'inventari de la torre en què cal destacar les informacions sobre la seva localització i descripció del monument. Les referències històriques no estan gaire fonamentades.

248. «Noves abreujaes: esquelets», a revista *Cultura*, 442, Valls, juny del 1985, 48 p.

Loc. p. 40

Loc. document: BPV

Textualment: «Segons llegim, el dia 15 de maig, en fer una rasa per la qual han de passar les línies de telèfons, a la carretera de Picamoixons, tocant a Santa Magdalena, van aparèixer quatre esquelets. Les restes es van traslladar al cementiri sense que hi hagués temps, es diu, que els estudiosos hi poguessin dir la seva. Se suposa que en aquell indret hi havia hagut l'Hospital de Santa Magdalena, al costat del qual hi devia haver un cementiri.»

C. Altres

249. PEDRO: «Pieza museable», a revista *Cultura*, 234, Valls, setembre del 1965, 18 p.

Loc. p.: 10

Loc. document: BPV

Resposta a l'article de Xavier Solà «Ruleta de Verano», sobre l'aparició d'una banyera durant unes obres al carrer de Sant Pere i que se la va atribuir una filiació romana.

La banyera va ser trossejada i la filiació cultural no va poder ser mai comprovada.

250. SOLÁ, X.: «Ruleta de Verano», a revista *Cultura*, 233, Valls, agost del 1965, 18 p.

Loc. p.:3-7

Loc. document: BPV

Textualment: «Nos trae de cabeza la bañera aparecida en el derribo de unas edificaciones en la calle de San Pedro, en su zona baja. Dicen que puede pertenecer a la época romana. Cuando escribimos estas líneas sólo conocemos los datos que nos ha traído el rumor, y personalmente hemos acudido a contemplar el hallazgo. Se

trata de una buena pieza, y si su antigüedad o valor corren parejas con su peso, tenemos pieza museable a la vista. Siempre ocurre lo mismo. Con el hallazgo comentado antes ya estamos hablando de la ciudad antigua, de los tesoros enterrados y de sus cerámicas del Vilar. Precisamente, ahora ya quisiéramos ver aprobado el proyecto del Colegio Menor que va a edificarse en la parte alta del paso de la Estación, pues sospechamos que cuando empiecen a remover tierras aparecerán restos antiguos por doquier.»